

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Octombrie v. 1886

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonenți sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fâșiile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 19 Septembrie st. v.

Să mai dică apoi cineva, că-i facem opozițiune d-lui Coloman Tisza!

Mărturie ne sînt cei din urmă câțiva numeri din „Tribuna“, că ne dăm toată silința de a fi de aceeași părere cu șeful guvernului nostru din Budapesta, când el este, cum și trebuie să fie, de aceeași părere cu guvernul nostru din Viena, și că silințele noastre nu sînt zadarnice, că în adevăr ne și potrivim la vorbă — noi și dl Coloman Tisza.

E absurdă presupunerea, că ministrul nostru de externe a fost de mai înainte informat despre resturnarea Principelui Bulgariei.

Dl Tisza respinge presupunerea aceasta.

O respingem și noi.

Nu-i vorbă, dl ministru de externe va fi scind mai bine, dacă a fost ori nu

informat, și, — așa între noi vorbind, — chiar și dacă ar fi fost informat ministrul nostru de externe, mare rușine n'ar fi nici pentru noi, nici pentru el, fiindcă ori-șicare ministru de externe are între altele și datoria de a fi totdeauna bine informat despre cele-ce se petrec ori se pregătesc în țările vecine. Ministrul de externe mai are însă și datoria de a fi discret și de a nu se pripi cu divulgarea informațiilor, pe care le are. Și din aceea, că a fost informat ministrul nostru de externe despre cele-ce se pregăteau în Bulgaria, nu urmează de loc nici că el trebuie să ni-o spună aceasta, nici că trebuia atunci, când a primit informațiile, să angajeze monarhia în vre-o complicațiune.

De aceea — nu știu, n'am vădit, nici p'acolo n'am trecut.

Ne mai spune dl Tisza, că nu există nici un fel de convențiune între Austro-Ungaria și Rusia cu privire la sferele de putere în Peninsula-Balcanică.

Desigur că nu există, nici că poate exista, — și, — tot între noi vorbind, — chiar dacă ar fi existând, asemenea lucruri nu se afișează, nu se mărturisesc înainte de timpul oportun. Căci nu poate un ministru ungar să spună, că Austro-Ungaria nu se ține de stipulațiunile tratatului din Berlin, pe care l-a semnat, și că acest tratat nu satisface interesele ei, fiindcă nu l-ar fi semnat, dacă nu le-ar satisface. Ear' tratatul din Berlin nu prevede nici un fel de convenție separată între Rusia și Austro-Ungaria.

Sînt prin urmare evidente toate cele ce ni le mai spune dl Tisza, și n'avem decât să ne exprimăm părerea de rău, că s'au găsit în dieta Ungariei oameni, care au stat la îndoială până acum.

Alaltăieri, nu mai departe, vorbind despre atitudinea Rusiei în Bulgaria, am dis următoarele:

„Rusia ar pute să ceară și să obțină intervenirea Porții suzerane, ar pute să ceară și să obțină dela puterile signatare mandatul de a interveni ea însăși, dar' așa numai de capul ei nu poate să intervină Rusia în Bulgaria.

„Admițînd chiar, că Rusia va interveni în Bulgaria, noi popoarele din Austro-Ungaria nu trebuie să ne neliniștim prea tare, căci nu scim, care are să fie sfîrșitul unei asemenea intervențiuni și nu trebuie să ne facem închipuirea presumpțioasă, că noi înțelegem interesele monarhiei și scim să le susținem mai bine decât aceia, care sînt chemați să le înțeleagă și susțină. . .

„Poate dar' generalul Kaulbars să vorbească ce-i place în Bulgaria; noi n'avem cuvinte de a ne turbura, nici de a ne bate capul, cum au să urmeze lucrurile mai departe, căci sînt alții, care vor purta de grije, ca interesele noastre să nu fie jignite“.

De aceeași părere e și dl Coloman Tisza, — ceea-ce, — tot între noi vorbind, — ne face multă plăcere.

„Ori-șice schimbare a raporturilor de putere în țările balcanice, — ăce d-sa, — numai prin învoiala puterilor signatare se poate face“.

Vorba noastră: așa numai ea de capul ei n'are să facă Rusia nimic în Bulgaria!

Care va să dică, dl Coloman Tisza, răspunzînd la cele câteva interelațiuni făcute în cestiunea Bulgariei, nu le-a spus sfătoșilor interelanți decât ceea-ce am fi putut să le spunem și noi, chiar fără-ca să mai cerem inspirațiuni din cabinetul de externe.

Cu toate aceste dieta s'a mulțumit cu răspunsul dat de dl Coloman Tisza.

Acesta e rezultatul practic al interelațiunilor.

Luarea la cunoștință a răspunsului este un vot, prin care dieta Ungariei declară, că are deplină încredere în conducătorii politicii noastre externe și că țeara este gata să jertfească sângele și averea ei pentru susținerea politicii urmate de dinșii.

Și majoritatea dietei poate să fie convinsă, că în cazul acesta a fost în adevăr expresiunea majorității din țeară.

Mai rămîne acum, ca și asupra interelațiunii făcute de dl Komjathy să se producă cel puțin același efect parlamentar.

Reamintiri din trecutul Orientului.

Sobieski.

Sînt acum vre-o două săptămîni, când Principele Alexandru în timp de câteva zile a fost răsturnat, ridicat din nou în scaun și apoi silit a abdica, le-am arătat cetitorilor „Tribunei“, cum sînt acum două sute de ani s'a petrecut aproape același lucru la Cazaci cu Hatmanul Dorojenco, eroicul luptător pentru independența căzăcească și pentru interesele naționale rutene.

Vorba e acum să se aleagă un nou Principe în Bulgaria, și Rusia stăruie cu multă îndărătnicie, ca să se mai amine alegerea.

Și pentru această nouă fasă a desfășurării evenimentelor din Bulgaria putem găsi destule analogii în trecutul popoarelor din Orient.

Pentru-ca cercetarea să fie mai concludentă, luăm o analogie din trecutul Poloniei, fiindcă Polonia e statul, care s'a împărțit cu Rusia asupra Cazacilor.

În timpul căderii lui Dorojenco Polonia ne face impresiunea unui stat puternic. Ea se întinde dela Marea-Baltică până în Marea-Neagră, ostirile ei par formidabile, nobilimea ei, șleahța, e plină de mândrie, Regii ei vorbesc totdeauna în ton sumet. Câțiva ani în urmă la 1683 Ioan Sobieski pornesc cu oaste de mândri cavaleri și eliberează Viena. Se încheie apoi alianța între Austria, Veneția și Polonia, alianța încheiată sub binecuvîntarea Papei, în care intră mai târziu și Rusia. Și dovedă, că puternică se simte Polonia în acest timp, e prețul, pe care îl cere pentru alianța ei. Trei ani de-a rîndul ea stăruie, ca Împăratul Leopold I să iee angagiamentul de a-i ceda Moldova și Muntenia, când se va încheia pacea. În urmă propune împărțirea Țărilor-române, declarînd că se mulțumesc cu Moldova. Împăratul însă nu se angajează la nimic, ci se mărginesc la încredințări prietenești, deși este hotărît de a nu suferi să se facă nici o schimbare în ceea-ce privesc Țărilor-române.

În adevăr însă această Polonie atât de presumpțioasă nu mai există decât în virtutea slăbiciunii vecinilor ei.

Aceasta se dă pe față în tot cursul îndelungatului război, în care Polonezii nu fac nici o treabă, dar' mai ales după moartea Regelui Ioan Sobieski, când mag-

Foia „Tribunei“.

Episod

din luptele trupelor c. r. în anul 1881—82 în Hertegovina și Bosnia cu privire la despărțimintele române.

(Urmare.)

1. Deosebite evenimente.

Locotenentul Francisc Martin.

Acest ofițer servea la regimentul c. r. nr. 11 George Prințul de Saxonia, la care trupă a fost și pe timpul insurecțiunii.

În 16 Martie 1882, 4 oare dimineața, a primit comanda de gendarmi în Predoj, ordinul de a priveghia prin patrulare toate potecele, care duc dela Ergut, Dabrica și Stiepan Krst către Nevesinje, ca să prindă 4 gendarmi născuți din țeară, — cari au fugit cu armatura completă dela postul lor din Stolac.

Comandantul postului de gendarmi a rugat comanda de asistență pentru ajutorul trebuincios, și locot. Martin, comandantul acestui post, a plecat însuși în persoană cu 26 infanteriști, 4 gendarmi și 2 panduri la 6 oare dimineața dela Predoj la Dabrica și de aici la Brstaniki, de unde au ocupat la 7 oare seara toate drumurile, cari duc dela Stiepan Krst spre Nevesinje.

În pozițiunea aceasta a rămas locotenentul preste noaptea întreagă, și neavînd vre-un succes, s'a hotărît în 17 Martie la 6 oare dimineața, a se întoarce preste Dabrica la Predoj. Ajungînd la 2000 pași spre Meađa-qi de Dabrica, grăbiră

2 locuitori din sat la el și-l conjură, să nu meargă mai departe fiind comuna Bracici ocupată prin 100 de insurgenți, și el va fi pierdut, dacă va ține în marșul lui direcțiunea momentană. Locotenentul Martin răspunde liniștit, dar' energic, că onoarea lui și poziția de soldat, nu-i permite a se abate dela direcțiunea luată; și urmări mai departe drumul.

Sosind 1000 de pași înaintea satului Bracici, vădî cum 12 bărbați înarmați se apropiu de o turmă de oi; păstorul arătă, în frica că-i răpesc turma, la soldații austriaci, pe cari zăriră du-i ceata de hoți, o luară la sînătoasa.

Locot. Martin voi înainte de toate să ajungă un vîrf, unde ar fi avut o pozițiune favoritoare; dar' înainte de a părăsi pădurea, a observat, că o ceată cam de 60—80 de insurgenți au ocupat deja vîrfurile respectiv.

Ceata insurgenților era îmbrăcată cu vestimente și înarmați cu arme răpite dela gendarmii și soldații, cari au avut soarta grea de a căde vii ori morți în mâinile acestor canibali, și era bine disciplinată și milităresc condusă, ce a întărit pe locotenentul în credință, că și gendarmii fugiți trebuie să fie între ei.

Ce ironie a sorții?! Glonțul în carne vie și sânge roșu este răsplată instrucțiunii, care au oăpătat-o acestor fugari dela soldații austriaci?

Locotenentul Martin, prelîngă toate aceste împregiurări, poruncii cu energie răspunderea focului dela marginea pădurii. După scurt timp i-se aduce înștiințarea, că o ceată de 40 de insurgenți cearcă să încungiure despărțimîntul

lui mic, și astfel să năvălească spre aripa lui stîngă; totodată observă însuși cum apare o ceată de 20—30 de insurgenți, cu scopul de a-l încungiura la aripa dreaptă, precînd în front cei 80 de insurgenți erau ocupați cu un foc mereu, dar', spre norocire, nesticăcios. Sub astfel de împregiurări, se convinsu locotenentul, că stăruința lui de a merge înainte, favorizează numai încungiurarea aripilor despărțimîntului, din care cauză a comandat retragerea către vîrfurile stînci. Urmărit de focul insurgenților, s'a suit despărțimîntul de soldați pe vîrfurile Cestica, unde s'au pus earăși în pozițiune de rezistență.

Cetele de insurgenți, care erau, — cum am observat — îmbrăcați cu vestimente de soldați și gendarmi, înaintau în cete mici dela un acoperimînt la altul, alți insurgenți se adunau singurateci, tărîndu-se pe pîmînt dela peatră la peatră, descărînd din timp în timp pușca, cătră un soldat, care era așa de neprecaut de a privi mai mult decum trebuie preste acoperimîntul lui. Vădînd insurgenții, că numărul lor mare nu poate să sparie despărțimîntul mic de soldați, începură a urla și a striga din repater, ca să-i înfrice. Unii dintre ei strigau: „Nu aveți frică, noi sîntem pandurii vostri!“ la ce răspunde bravul ofițer cu o salvă de foc, a cărei voce și însemnare o cunosc toate națiunile de pe lume.

Insurgenții se apropiu într'aceea tot mai tare de pozițiunea locotenentului Martin, și așa de bine acoperiți, încât nu puteau să le cauzeze daune mari. Tot mai dese se formau șirurile,

tot mai îndelungate și mai înfuriate sunau strigătele insurgenților, cari sînceau ca mîțele dela o stîncă la alta, și își întorceau armele preste cap, amenințînd; și, Doamne, crudă ar fi fost soarta sîrmanilor soldați, dacă s'ar fi realizat dorințele canibalilor?!

În acest mod s'au apropiat deja la 60 de pași cetele, când deodată vede locotenentul vre-o 2000 de pași la spatele despărțimîntului o ceată nouă de vre-o 30 de insurgenți! Un moment critic, care a fost numai prin împregiurarea aceea micșorat, că cetele din front, din cauza mulțimii de stînci, cari zăceau între ei și bravii apărători, nu puteau face un asalt general.

În momentul acesta, dorind bravul ofițer a face o privire preste situațiunea în care se afla, sare cu un rar eroism pe o stîncă; în momentul următor descără 3 insurgenți, cărora le-au succedat a se vîrî neobservați între despărțimînt și patrula, care păzia aripa stîngă, pușcile lor spre locotenentul Martin, însă fără de a-l lovi. Dar' bravul Român nu era om slab la fire, cu sânge rece ridică revolverul către insurgenți, rîni pe unul și fugări pe ceilalți doi, făcî încă o privire spre șirurile insurgenților, și apoi se coborî jos de pe stîncă!

Prin acest fapt întru adevăr eroic, se convinsu acest brav ofițer, că nu mai poate continua lupta, fără de a periclita viața soldaților lui încredințați, cădînd în prinoarea acestor semi-selbategi, și comandă retragerea, care s'a și efectuat cu o liniște admirabilă dela o stîncă la alta sîrind, și apoi purtînd focul până s'au

nații, „Republica“, șleahă cea nobilă au să-și aleagă un nou rege.

Regina Maria Casimira voiesce, foarte firește, să ridice în scaunul vacant pe fiul ei, Prințul Iocov.

Alături cu Prințul Iacov se mai ivesc însă o mulțime de candidați, un Piaș, mai mulți principii germani, și cel mai primejdios, Francisc Louis de Bourbon, Prințul de Conty, preaiubită rudă a Regelui Ludovic XIV.

Și de ce era Prințul de Conty cel mai primejdios?

Pentru-că Ludovic XIV era în războiu cu casa de Austria și voia să aibă un rege din casa Bourbon în coasta imperiului german.

Diplomația franceză era, foarte firește, neastempărată și neobosită în întregul Orient. Pe Poartă o îmbărbăta mereu la luptă, pe rebelii din Ungaria, pe Rákoczy și în urmă pe Tököly, îi ajuta cu bani și cu arme, pe Domnul Moldovei îl folosea de agent cantra Ardealului, iar în Polonia, unde avea mare influență la curte, paralisa ori-șe acțiune, și lucra din resputeri pentru încheierea unei păci particulare cu Poarta, adică pentru desfacerea alianței cu Germania.

La anul 1695, Abatele Polignac, într-o scrisoare dela 19 Septembrie, se plânge, că negocierile nu înaintază.

„Astfel, — urmează el, — totul atâră dela ceea ce va face Sultanul (Grand Seigneur) în expedițiunea lui. Cele din urmă scrieri, pe care le avem despre mersul lui, îmi dau multă speranță, că el se va face stăpân în Ardeal, și că Imperialii nu vor mai pute salva această provincie importantă, că comitele Tököly, va fi restabilit, cât mai curând și că Ungaria superioară se va gândi să se rescoale contra Împăratului, ca să-și recâștige libertatea de mai înainte; dacă lucrul acesta e sigur, îl veți ști mai înainte de a fi primit scrisoarea aceasta și de a-și fi luat armata otomană acolo cartierele de iarnă: va fi de absolută necesitate, ca Mahomedanii, ceea ce nici nu vor lipsi a face, să amenințe din acea parte nu numai Rusia, ci totodată și Polonia încă și Palatinatul-de-Cracovia, și ca să răspândească de-alungul hotarelor sgomotul, că la primăvară au să intre cu oaste numeroasă. În acest caz trebuie să împună contribuțiuni pe șesul Poloniei, chiar și dacă n'ar fi decât spre a înspăimânta pe nobilimea din aceste părți, care nu e deprinsă cu contribuțiuni și nu e în stare de a rezista. Aceasta ar pute să o dispună pe Polonia a se mulțumi cu restituirea Kameniech-ului, în atâte rânduri propusă, — astfel însă nu putem conta la asta.

„Armata poloneză ca de obicei (à son ordinaire) nu face nimic: Trupele Coroanei și cele din Litvania, foarte puține la număr, nu s'au adunat decât abia pe la începutul acestei luni la Laslowicz în Podolia. Ele se vor separa mâine, și Palatinul-de-Vilna s'a și întors acasă, după ce a stat abia trei zile în tabără. Poarta face bine de a nu se abate dela celelalte întreprinderi ale ei, ca să li se opună acestor oameni (ces gens-ci), care nu-i fac nici un rău. Ea trebuie ori să-i negligeze de tot, ori să-i strivească dintr-o lovitură...“

Omul, care scrie astfel, e fără îndoială un diplomat cu vederi clare, desigur însă nici amic al Poloniei, nici admirator al Polonezilor.

Cu toate acestea el avea însărcinarea de a lucra în Polonia, ca să nu fie ales

strâns toți soldații și numai după aceea mai de parte. Purtarea serioasă și eroică a comandantului locotenent Martin, a făcut o impresiune foarte favoritoare asupra despărțământului, care era atât de insuficient, încât ar fi năvălit cu baioneta asupra cetelor de cinci ori așa de mari ale adversarului, dacă ar fi dorit aceasta comandantul lor!

În retragere a fost un soldat greu rănit, ear' altul doborât prin o lovitură de „Handzar“, dar' își reculesse puterile și înfipse baioneta în adversarul seu, și așa avu în oarele ultime destulirea, de a-l vedea mort la picioarele lui!

Cu mare greutate i-a succedat locotenentului Martin, care în persoană a luat parte în luptă, ivindu-se acolo unde era pericolul mai mare, a-și strînge ceata sa mică la Kula Dabrica, de unde salută cetele insurgenților cu o salvă bine țintită, cari au și luat la inimă această admonițiune, căci au încetat cu înaintarea, ba mai târziu s'au și retras. Locotenentul trimise de loc o patrulă de recunoaștere, care a aflat trupul ciontat al soldaților căzuți, desbrăcați de toate vestimentele. Soldații i-au adus cu sine, și locotenentul i-a îngropat lângă Kula cu onorurile militare cuvenite.

Bravul și precautul comandant al acestei patrule, locotenentul Francisc Martin, s'a decorat decătră Maiestatea Sa Împăratul cu: „Crucea militară pentru merite“, cu „decorațiune de războiu“.

(Va urma.)

Prințul Iacov, ci Prințul de Conty, — și lucra cu mult succes.

Primul lui succes este, că obține amănarea adunării electorale, pentru-că se aibă timp de a câștiga partizani pentru candidatul Francei.

Câștigând odată timp, el se pune pe lucru, și o adâncă indignațiune ne cuprinde, când vedem cum a putut el să lucreze în Polonia.

Magnații Poloniei, nobilimea poloneză aveau drepturi frumoase, între care și dreptul de a alege pe Regele lor.

Ei, bine! ei știu să tragă folos din acest drept.

La 14 Iulie 1696 Polignac îi scrie Regelui seu, că banii gata rămași de răposatul rege nu trec suma de șese milioane și că Prințul Iacov le-a făcut mai multor dame daruri în giuvaericele, a mai promis altor persoane vre-o 12.000 taleri și a dat obligațiuni bine subscrise (ben sottoscrite) la cei cu influență dintre magnații Poloniei. Între acestia găsim pe Prințul Poloniei cu 50.000 taleri, pe mareșalul Lubomivski cu 15.000 taleri, pe Palatinul de Cracovia cu 15.000 taleri, trei episcopi cu câte 10.000 taleri, alți cinci înalți dignitari tot cu câte 10.000 taleri și apoi alții mai ieftini.

Urmează apoi observațiunea:

„Toate aceste obligațiuni bine subscrise și bine sigilate și date în deposit la marea Vistiernică Lubomivski sunt concepute, ca-și-când banii specificați în ele i-ar fi fost dați cu împrumutare Prințului Iacov de susnumitele persoane, încât pot să pretindă dela el aceste sume, fără-că să-l facă Rege, ori să-l dovedească la locul și timpul cuvenit, că a făcut tentativă de a-i corumpe“.

Care va să-și dea mișei și încă odată mișei!

Câteva luni în urmă, la 9 Octombrie, Polignac îi scrie Regelui, că a câștigat pentru Prințul de Conty partea cea mai mare din senatori și că i-ar fi câștigat pe toți, dacă ar fi avut mai mulți bani (piu danaro).

La 23 Octombrie anunță, că a primit cambiul de 560.000 de lire, pe care i-l-a trimis Regele, „cu care speră, că va stabili bine negocierile sale în favorul lui Conty“.

Negociări în puterea cuvântului, — curată țiguială.

Nu erau însă aceste 560.000 de lire decât o mică anticipațiune, deoarece-că socotelile lui Polignac se urcau până la vre-o zece milioane.

Încă la 8 Octombrie acest Kaulbars de acum două sute de ani încheiasse un tractat secret cu mai mulți dintre magnații din Prusia, prin care lua în numele Prințului de Conty angajamente foarte mari.

(Va urma.)

Revistă politică.

Sibiu, 19 Septembrie st. v.

Pentru cazul, când convenția vamală și comercială nu se va încheia între ambele state ale monarhiei până către sfârșitul anului curent, consiliul de miniștri ungar a decis să adreseze înaintea anului nou guvernului austriac o notă, în care Ungaria va declara, că ea privește de denunțată convenția vamală și comercială și că dispozițiunile legale respective vor intra în vigoare, dacă convenția vamală nu se va încheia în decursul acestei sesiuni. Guvernul ungar va comunica cât de curând această intenție a sa și parlamentului.

Prin interpelațiunea lor asupra raportului între Austro-Ungaria și Germania, domnii Dr. Heilsberg și consoții au vîrit cestiunile politice externe și în dieta imperială din Austria. În ședința dela 29 Septembrie n. dl Dr. Heilsberg și consoții au făcut următoarea interpelațiune:

„În timpul din urmă s'au făcut în corpuri legislative declarații și s'au publicat într-o parte a presei articoli, ca-și-când ar fi alterată alianța monarhiei noastre cu imperiul german. Subsemnații, care în alianța celor două imperii privesc neclintită basă a politicii externe austriace și condițiunea menținerii păcii și a bunăstării ambelor imperii; care țin, că e în mare măsură de dorit, ca această alianță să se întărească pe calea legislativei; care sînt de părere, că și încercăturile din Orient, ce ating cele mai însemnate interese ale statului nostru, numai prin menținerea strînsei alianțe între monarhia austro-ungară și imperiul german se vor pute rezolva în mod salutar, — țin, că în interesul Austriei, în

interesul păcii europene, precum și în interesul unei desvoltări salutare a raporturilor din Peninsula-Balcenică, e neîncungiurat de lipsă, ca aceste faime neliștitoare și agitatoare să se desmintă decătră cei competenți. Întrebăm deci pe dl ministru-president: Nu ține guvernul c. reg., că e de lipsă a reduce aceste faime prin o declarare precisă la valoarea lor de scorrituri?“

Nu dorim nici noi mai mult, ca și contele Taaffe să asigure, că alianța între monarhia noastră și Germania nu s'a schimbat întru nimic, și că acestor asigurări vor corespunde și faptele, pentru-că din punct de vedere al monarhiei ținem, că această alianță e avantajoasă și folositoare.

Guvernul rusesc a făcut un nou pas întru subjugarea Bulgariei. Noul agent diplomatic al Rusiei, generalul Kaulbars, a adresat alaltă-ieri un circular tuturor agenților rusești în Bulgaria, prin care se expune în douăsprezece puncte politica și dorințele Rusiei în ceea ce privește principatul. Totodată s'a împrăsciat acest circular în mii de exemplare între populațiune. E un lucru ne mai auzit, ca reprezentantul diplomatic al unui stat să încerce a submina prin împărțirea unei broșuri pozițiunea guvernului, lîngă care s'a fost trimis, și ca să se pună prin aceasta în fruntea acelei agitațiuni, care voiesce să producă căderea acestui guvern. Cercurile competente din Sofia sînt indignate de măsurile luate de generalul Kaulbars, care special în cercurile armatei bulgare au produs o oare-care agitare. În fața acestor fapte guvernul bulgar se va afla în cea mai mare perplexitate.

Cele douăsprezece puncte deja signalate sînt următoarele:

1. Împăratul speră, că în momentul de față toți Bulgarii, după-ce vor fi lăsat la o parte luptele de partid, se vor apropia cu sinceritate și prietinie de Rusia și se vor îndrepta cu cea mai deplină încredere spre Țarul, ca spre unicul lor eliberator, care are în vedere binele Bulgariei.

2. Deoarece-că a trecut timpul vorbelor goale și al manifestațiunilor, Țarul se așteaptă la fapte, prin care Bulgaria va dovedi fără îndoială supunerea sa, și numai după aceea va permite Țarul promovarea progresului țării înăuntrul și înafară.

3. Rusia nici nu dorește nici nu se nisuesce a nimici Bulgaria: ea din contră dorește să se desvoalte țeara în toate direcțiunile.

4. Cele din urmă fapte ale Bulgarilor nu dovedesc acea încredere, pe care ar avé Rusia dreptul a o pretinde dela ei, — aci e și cazul cu depeșă către Țar, care nu s'a răspândit în public.

5. Nimicirea drapelelor a trebuit să producă asupra ori-cărui soldat o tristă impresiune. A nimici un drapel, e un fapt brutal, ce n'are seamăn în istorie, un atentat incompatibil cu sentimentele militare și ale disciplinei.

6. Dacă e adevărat, că s'a nimicit decorațiunea Sfîntului George, ce a decorat un drapel bulgar, Bulgarii au păcătuit în contra bunei cuviințe internaționale.

7. E ridicol și totodată inconsecvent, că deputații Sobrației au adresat deodată depeșă Țarului și prințului de Battenberg.

8. Nici prințul de Battenberg nici vre-un alt frate al seu nu va mai ajunge nici odată și sub nici un pretext pe tronul Bulgariei.

9. Pretindem, ca întrunirea Sobrației celei mari să se întempe numai după alegerile libere, lipsite de ori-ce presiune.

10. Ținem deci de un lucru neîncungiurat de lipsă a pretinde, ca să se desființeze asediul, să se pună numai decăt pe picior liber ofițerii, care au participat la revoluțiune și ca să se amine alegerea încă cu două luni.

11. Noi nu recunoaștem îndreptățirea morală a unui guvern lipsit de orice basă legală și tare, de a condamna o altă partidă politică.

12. În sfîrșit sfîtuim pe toți patrioții bulgari, să uite trecutul și să se gîndească numai la viitor.

Guvernul încă nu a luat nici o hotărîre în privința acestui circular. Ieri s'a ținut un consiliu de miniștri și ați poate vom cunoaște deja rezultatul consultărilor lor.

O depeșă din Sofia mai anunță, că Kaulbars a declarat, că la cas, dacă nu se vor satisface pretențiunilor puse în numele Țarului, el conform instrucțiunilor sale va părăsi Bulgaria, după ceea-ce desigur va avé să urmeze ocupațiunea. Se dice, că cu toate acestea regența e hotărîtă a apăsă din toate puterile independența țării.

Dieta Ungariei.

Ședința ținută Miercuri în 24 Septembrie n.

Presidentul Toma Péchy deschide ședința casei deputaților la 10 oare înainte de amăzi. După rezolvarea raporturilor presidiale, prezentează ministrul-president Tisza un raport al ministerului de comunicație, asupra concesiunii căii ferate de stradă cu locomativă între Budapesta și Soroksár, precum și un proiect de lege, asupra inadmisibilității sesisării mijloacelor de comunicație a căilor ferate străine. Ministrul de comerț contele Széchényi prezentează un proiect de lege asupra extinderii §-ului 2 al articolului de lege XLIV: 1881, care conține favorisarea unor întreprinderi montane; mai de parte prezentează tot ministrul Széchényi un proiect de lege, asupra inarticulării convențiunii cu Belgia ce privește agenții comerciale. Apoi cere presidentul Péchy însărcinarea, a depune la treptele tronului omagiile casei deputaților — cu ocaziunea zilei onomastice a Maiestății Sale Monarhului, în 4 Octombrie n. În fine urmează ordinea zilei: Budgetul casei deputaților pe luna lui Septembrie — se primesc fără vre-o observație; se notează în a treia cetire proiectul de lege asupra navigațiunii pe Marea-Adriatică.

Casa trage apoi în discuție proiectul asupra prelungirii convenției comerciale și vamale cu Austria.

Referentul Ludovic Láng își motivează proiectul. Din partea opoziției îi răspunde Lucas Enyedi (stînga extremă) și contele Adalbert Apponyi (opoziția moderată). Ambii vorbitori combat proiectul.

Apoi urmează interpelațiunile:

Bela Komjáthy (să auzim! să auzim!) Onorată casă! Voesc a adresa ministrului-president Tisza o interpelație, într-o întemplantare foarte regretabilă. Această întemplantare e în stare să înroșească de rușine fața fiecărui Maghiar onest. (să auzim! să auzim!) și numai o națiune lașă — un guvern laș o poate suferi. (Așa e! Așa e! — în stînga extremă.) Un tribunal de onoare militar, a chemat înainte sa pe vice-notarul orașenesc din Cinci-Biserici — care din nefericire a fost și ofițer în rezervă — și l'a decretat de culpabil că a comis un delict contra demnității de ofițer, ce a fost avut drept urmare degradarea respectivului ofițer din partea ministerului de războiu, împărțit fiind ca simplu gregar la un alt regiment. Această judecată a tribunalului de onoare și a ministerului de războiu — e cea mai violentă vătămare a constituțiunii. (Așa e! în stînga extremă.) Și această procedură în numele onoarei, a plesnit onoarea tocmai în obraz. (Așa e! Așa e! în stînga extremă.) e cea mai mare vătămare a constituțiunii acest act. — Onorată Casă, de vreme-ce articolul de lege XL. din anul 1868 dice: rezervistii, cari nu stau în serviciu, stau sub disciplina judecătorilor civile nu numai în cât privește sfera lor de cetățeni, dar' și în procedura criminală sau polițenească. Prelungă violarea legii, a lovit tribunalul și onoarea în obraz, luând demnitatea de ofițer unui Maghiar, care s'a exprimat așa precum i-a fost datorința să se exprime, fiind Maghiar. Apoi istorisesc interpelantul cazul întemplant în Cinci-Biserici. (Veți „Tribuna“ Nr. 214 Red.) și continuă: „Ce crimă a comis Herbert de a fost astfel tractat? Dînsul a dis tot ceea-ce a dis domnul ministru-president în dietă, (Adevărat! Așa e! Așa e! în stînga extremă.) a dis, că atitudinea lui Janski a fost în afacerea Hentzi un act fără tact, deosebirea e numai într-aceea, că Herbert aceasta o susține și acum. (Ilaritate în stînga extremă.) Dacă a dis Herbert, că aceia, cari au vătămât națiunea trebuie alungăți cu biciul, a dis ceva de tot natural. (Adevărat! așa e! în stînga extremă.) Aici pe masa aceasta zac petițiunile, în cari se plîng cetățenii statului contra atitudinii nelegiuite a armatei comune, și în care cer o armată maghiară independentă. Dară mai bine ca ori-ce petițiune dovedește faptul de față, că noi nu putem lua armata noastră drept secul patriei și al constituțiunii, căci spiritul militar se folosește de ori-ce ocaziune, spre a insulta națiunea, și spre a călca în picioare legile națiunii. (Adevărat! așa e! în stînga extremă.) O iritațiune generală a trecut preste toată țeara, încât a fost silit chiar domnitorul a se amesteca în afacere, și a liniști spiritele prin autograful seu. Și această judecată a tribunalului militar, oare nu înseamnă ea, că datorită fiecărui individ ce servește în armata comună e a-și însuși spiritul ce domnește acolo? (Așa e! în stînga extremă.) Eu nu cunosc, Onorată casă, statutele tribunalelor de onoare militare, dar' eu din parte-mi nu le pot considera drept lege. Să vorbesc însă și eu din punct de vedere al acelor statute, totuși a-și condamna judecata tribunalului militar, de vreme-ce statutele acestea conțin și pasagiul — de sînt bine informat: —

acei ofițeri în rezervă, cari nu stau în serviciu, numai atunci pot comite un delict contra demnității de ofițer, când se află în uniformă. În zilele din urmă s'a publicat un rescript regesc, în care se află și acestea: Spiritul armatei nu poate fi altul decât acela al supremului său comandant. Față de acestea — vădând că armata comună ține prinde ocaziunea de a ne jigni — ni se impune întrebarea: care e spiritul desmerdat al armatei! — e acela, care îl reprezintă supremul comandant, sau acela, care este la iveală din filnicele manifestări ale soldaților. (Așa e în stânga extremă). Presidentul: Provoacă pe dl deputat să nu tragă concluziuni din greșeala unora, cari concluziuni ușor ar pute da ansă la depredațiuni sinistre. (Aprobări.) Bela Komjáthy: Mă plec înaintea chiă-mării la ordine, și de aceea nu voi trage concluzii din afirmările mele, ci mă voi convinge a înșira faptul. Vorbitorul amintea unele cazuri de violență militară. Din toate aceste cazuri reiese, că armata noastră comună e cuprinsă de acel spirit, care caracterizează prevechii armate austriacă, și care putea maltrata femeii, și excua, dar' nici când învinge. (Aprobări vii în stânga extr.) Eu nu trag la răspundere, de aceea armata. Eu condamn mai întâi națiunea maghiară — guvernul ungar. Guvernul nici când n'a putut satisface dorințelor națiunii, dar' totdeauna era o poftă a armatei, pentru dînsul o poruncă. Dacă guvernul nu are curajul — după aceste jigniri — de a procura națiunii satisfacție — atunci nu poate ocupa mai departe locul.

Interpelațiunea mea e următoarea: 1. Are dl ministru-prezident cunoscință oficială, că juriul de onoare al diviziunii 31 — a armatei comune — a declarat pe vice-notarul și ofițerul în rezervă din Cinci-Biserici Ioan Herbert de culpabil, că ar fi vătămât demnitatea de ofițer, — care judecată a avut drept urmare degradarea respectivului ofițer din partea ministrului de război și împărțirea lui ca un gregar simplu la alt regiment? Dacă nu are cunoscință despre aceasta, e aplicat dl ministru-prezident a 'și-o câștiga? 2. Ține dl ministru-prezident de corect, ca în contradicție cu articolul de lege XL: 1868 să poată chema un tribunal militar înaintea sa pe un ofițer, care de prezent nu se află în serviciu — și a-l și condamna? Are dl ministru-prezident intenția, de a ordona, ca judecarea lui Herbert — care e în contra legii — să fie suspendată, și ca astfel de abuzuri să nuse mai întempe în viitor?

Ministru-prezident Tisza. Onorată cameră! La cazul de față nu voi răspunde acum, interpelația se va preda și eu voi răspunde după cum îmi poruncește datoria. Nu pot însă înțelăsa, a nu protesta, ca să se exprime astfel de cuvinte vătămătoare față cu o instituție constituțională, față cu armata noastră comună. (Aprobări vii în dreapta, sgomot în stânga extremă.) În autograful împărațesc e hotărât că spiritul armatei consistă în împlinirea datorinței, de care se ține apărarea legilor și a constituției.

Komjáthy dăce că nu a voit să vătămă armata în genere.

Desider Szilágyi își motivează interpelațiunea, care sună:

1. „Crede guvernul că e compatibil cu stipulațiunile tratatului de Berlin, ca să fie Bulgaria supusă numai uneia din puterile signatate și adecă Rusiei? 2. Corespund scrierile răspândite mai cu seamă în presa germană și răspândite în mai multe cercuri ca oficioase — păreri guvernului și principului conducător al politicei noastre în Orient, după cari scrieri sfera intereselor noastre în Peninsula-Balcanică ar fi teritorial mărginite, și că Bulgaria și Rumelia nu ar zăce în sfera intereselor noastre, de aceea evenimentele ivite acolo nu jignesc interesele noastre, ci mai mult zace gravitatea politicei noastre în extinderea drumului de comerț ce duce la Marea-Neagră?”

Ședința s'a finit la 2¼ oare.

Correspondență particulară

a „Tribunei“.

Beiuș, la 25 Septemvrie 1886 n.

(Afaceri gimnasilui din Beiuș.) În Numărul 204 al ziarului ce redigiați un „Călător“ avu rari grațiositate de a surprinde pre o. p. cetitor cu o nostimă correspondență, în care tractează despre relațiile gimnasilui din Beiuș. Obiectul indestul, ca tot Românul adevărat, tot Românul, care are cel mai puțin interes și pietate față cu un aședământ cultural românesc, astăzi cel mai scump tesaur al nației noastre, să-l cetească și aprefieze.

Mare și sfânt este astăzi înaintea noastră chiar numai și numele unui astfel de loc, cu frică și cu cutremur se pronunță numele lui! Vai de acela deci, care cutează a înegri cu mur-

dare intențiune nimbul palestrului muselor române! Vai celuiia, care cu sacrilegă mână s'a apropiat de acel divin loc! Oare cu curat suflet s'a încercat „Călătorul“ a deschide porțile celui sacru sanctuar? Oare cu candidă conștiință a pășit într'insul? Oare dăsa în sine: „nu te apropia . . . aici, ca locul, unde calci sfânt este . . . ? Tot atâtea întrebări îmi tresăriră prin minte la vederea și cetirea acelei correspondențe și însutită 'mi-a fost durerea, când m'am convins în urmă, că străina, **) ma inimica ființă conturbă liniștea tainică a celui loc!

Importanța obiectului din correspondență mă obligă deci, în locul prim, a nu pesterce cu tăcere nechiemata întrare în acest loc, apoi respectul către imparțialul areopag al opinii publice mă silește a reflecta la ea, acestuia îi sîntem datori fiecare cu lămurire adevărului, să nu fie adus în nedumerire prin false informațiuni provenite, fie și din naivă nesciință chiar. „Călătorul“ sau n'a știut, sau a știut ce scrie; dacă n'a știut, a păcătuit, dacă a știut, de o mie de ori a păcătuit mai mult, căci a încercat a induce în eroare și mari îngrijiri miile de inimi românești, ba a vătămă și rănit în modul cel mai neurban o corporațiune în frunte cu directorul său.

Observațiunile de tot generale ale „Călătorului“ se pot reduce și înbina în două aserțiuni foarte greșite: una, trage la îndoială simțul neaoș de naționalitate al directorului și al corpului profesional; alta, că prezintă institutul ca și când ar fi în decadență. La unele speciale aserțiuni susținute fără temei și unele specimene de stil nu voi reflecta.

Întreb acum pe dl „Călător“, că scie ce înamnă a trage la îndoială simțul de naționalitate a oare-cuia? Nu scie și nu a știut, căci sciind nu o ar fi făcut. Și spun deci, că înamnă a rupe, a distruge cu mârșavă hotărîre cea mai scumpă comoară a omului! Acolo am ajuns deja să se monopolizeze și la noi acel piu sentiment supt cu dulcele lapte al mamelor noastre? Oare dle „Călător“, directorul gimnasilui de Beiuș în timpurile direcției vechi nu a fost 9 ani profesor? Nu el a sădit în inimile d-voastre sentimentul, de a cărui lipsă te plângi acum la copii d-voastre? Apoi de dece ani decând e în fruntea gimnasilui ca director, numai ați ai cuvântul a te tângui asupra atitudinii lui? Ori marea parte a profesorilor nu sînt încă de pe timpul vechei direcțiuni? Ne mirăm mult noi cesti căpi trăim în societatea lor și negociăm țîlnic la olaltă, de metamorfosa lor descoperită prin un „Călător“ . . . !!

Nu cunosci, căci nu poți cunoaște poziția unui director român, în specie celui din Beiuș, nu cunosci a profesorilor! În specie, am dăsa a directorului dela Beiuș, căci trebuie să ști, dle „Călător“, că gimnasilui din Beiuș din intențiunea chiar a fericitului fondator stă sub imediata superinspecție a statului; consideră apoi timpurile din urmă, timpurile fericite și glorioase ale „Kultur-egyelt“-urilor și altor nădrăvenii, ce răsăr și cresc ca bureții pe spatelul noastre și d-ta ai pretinde, ca directorul și profesorii români, în mâinile cărora e aședat un diamant al culturii românești să dea cu barda în lună?! Dovadă despre simțul lor de naționalitate este sistematica persecuțiune, incușiunile, cercetările etc., ce a trebuit să îndure și îndură cu deosebire ați din partea protivnicilor nostri și care sînt cunoscute și celui din urmă cărturar român, care s'a interesat numai pe departe de institutul, a căruia onoare o atacă ați un om, care e sânged din sângele nostru, carne din carnea noastră. Dealtmintrelea, dle „Călător“, nici directorul, nici corpul profesional, ori-cine ești, dela d-ta lecțiuni de naționalitate nu va primi, cu aceste articole parciumite caută teren mai accesibil în sufletele acelor oameni, cărora nu le este rușine a pătrunde chiar și la altarul sfânt al conștiinței!!

Când se încearcă dl „Călător“ a prezenta onor. public cetitor institutul ca-și-când ar fi în decadență, în părginire, a greșit foarte, căci aceea nu se poate crede numai din cuvinte persiflate și nu se poate dovedi cu date false și culesse de pe strade! Pentru-că asigur pe ori-și-cine, că dl „Călător“ decând a eșit din acel institut numai față exterioră a institutului a vădăto; un program al gimnasilui la mână n'a luat! Recomand deci dlui „Călător“ în acest loc să nu-l fie lene a frunzări îndeosebi programele gimnasilui dela anii 1874/5 și se va convinge însuși, că institutul nu are să fie în părginire, ci chiar în înflorire, atunci apoi nu va fi nevoit din condamnabila necunoscință a lucrurilor a induce publicul mare în eroare. Chiar anul present, în care 'i-se face acest grosolan compliment institutului, e anul în care au trebuit să se schimbe salele de prelegeri, din cauză că a crescut numărul elevilor. Vorbească însă cifrele: în anul 1874/5 au fost 153 studenți; în an. 1875/6 erau 171, crescîmînt 22; în a. 1876/7 204, crescîmînt 33; în 1877/8 210, crescîmînt 6; în an. 1878/9 212, crescîmînt 2; în 1879/80 210, în 1880/1 226, în 1881/2 219, în 1882/3 223, în 1883/4 216, în 1884/5 219, în 1885/6 224, în 1886/7 231. Din cifrele înșirate se vede apriat, că numărul studenților în gimnasilui de Beiuș dela a. 1875/6 în continu crește. Astfel institutul necum se fie în părginire, ci chiar în înflorire. În care proporțiune crește numărul elevilor, în aceea se sporesc colecțiunile fizice și naturale dimpreună cu biblioteca, așa încât edificiul gimnasilui cel vechiu nu este în stare să cuprindă în sine nici elevii, nici colecțiunile, ce vîdînd prea bunul nostru Episcop, adună material pentru o clădire nouă a unor sale de propunere mai spațioase, cabinete pentru muzee și bibliotecă.

*) Noi presupunem, că da! Red. „Tribunei“.

**) E un fost elev al celui gimnasilui. Red. „Tribunei“.

Judece deci on. public cetitor, că oare aceasta înseamnă părginire?

Ear' oamenii, cari sînt puși în fruntea gimnasilui știu bine și cunosc chemarea lor și o urmăresc cu scumpătate deamă de cauza ce servesc; stăruiesc a crește membri folositori națiunii noastre și cetățeni buni patriei; nu fac politică, nu dau cu barda în lună nefind aceea profesioniunea lor.

Acești 12 profesori sînt totodată și preoți ai diecesei gr-cat. de Oradea-Mare, cari au pus duplă jurământ la altarul Domnului, când au luat asupra lor angajamentul de a instrui și crește tinerimea. Îl asigur pe dl „Călător“, că nici unul din ei nu are lipsă de binevoitoare (?) admonițiuni ale d-sale! Dealtmintrelea și aici recomand d-lui „Călător“: să cerce a sta la masa cea verde în Pesta sau în Cluj, și bucuros îi vor da loc să-și înceapă și exercițiile opera sa mîntuitoare! Sau cugetă dl „Călător“, că profesorii de ați fungeți, stau de florile cucului? Fac treaba lor încredințată de-a valma? Scie dl „Călător“, că acești dascăli, cînd părintescul guvern a detras ajutorul de stat dela gimnasilui, au declarat: că vor rămîne la posturile lor, cu hăzlia sumă de 300—400 fl. ca leafă? Aceasta vor fi făcut-o din haz sau din glumă, nu din purul interes al existenței, respective susținerii institutului?

Scie dl „Călător“, că aceia, cari fac treaba dascălească ați în Beiuș 9 sînt diplomați, 2 cu examene fundamentale?

Diplomele eară mai virtos Românilor nu se dau pe mere pere! Trecutul, prezentul și dacă vrei documentele lor, nu sînt destulă garanță pentru destoinicia lor în pedagogie?

Ori nu scie dl „Călător“, că sabia lui Damocle spînzură asupra capetelor noastre? O bună dimineață pentru protivicii nostri, o bătăie cu piciorul în pămînt al atotputernicului „Kultur-egyelt“-urilor în institutul, — și care a crescut o parte foarte însemnată din floarea inteligenței române din toate unghiurile locuite de Români și ar cresce din mila lui D-șeu speranța viitorului nostru, — nu mai este, jarul luminător din Valea-Crișului, la ale cărui rațe se mîndrește a se fi luminat însuși dl „Călător“, s'a stîns!!!

Dumbrava.

Cronica.

Numire. Dl Iosif Popu, jude supletor la curtea de apel din Murăș-Oșorheiu, s'a numit de jude ordinar tot acolo.

*

Limba maghiară la căile ferate de stat. Prin exmisul seu dtto 24 Septemvrie n. Nr. 34,348 ministerul de comerț și comunicațiune a prelunge pentru funcționarii căilor ferate de stat până la finele lui Martie 1887 termenul pentru învătarea limbei maghiare, cu acea observare, că după expirarea acestui termen acei funcționari, care încă nu 'și-au însușit limba maghiară, nu pot să mai conțeze la nici o considerare.

*

Pestru scoala de fete din Sibiu. Zelosul nostru compatriot, dl Nicolae V. Perlea, a făcut într'un cerc privat din Brăila o colecție pentru scoala română de fete din Sibiu. Sumă adunată: 274 l. 50 b. dimpreună cu lista contribuitorilor s'au trimis la redacțiunea noastră, care le-a predat comitetului „Asociațiunii“. Această listă se va publica dar' dimpreună cu celelalte, nu însă în „Tribuna“, ci în vre-o altă foaie, deoarece-cel unii dintre membrii comitetului „Asociațiunii“ au creșut de cuviință a se supăra, că dl cassier ni-a trimis nouă, ca celui mai apropiat și mai răspândit țiar român cuotidian din Ardeal, primele liste spre publicare.

Atât pentru lămurirea celor interesați.

*

Examenul de ofițeri în rezervă l-au depus cu succes bun următorii voluntari români din Sibiu: Sabin P. Barcianu, Moise Savu, Stefan A. Popovici și Ioan Bârsean.

*

Foc. În Slimnic a isbucnit Mercuri noaptea un foc, care a prefăcut în cenușă maierele la cinci țerani sași.

*

Hotera în Budapesta scade pe di ce merge. În 29 Septemvrie n. s'au ivit numai 28 îmbolnăviri (cu 6 mai puține ca la 28) și numai 7 cazuri de moarte (cu 4 mai puține ca la 28.)

*

În congresul Catolicilor ținut la Lüttich, episcopul Korum a sêrbat pe principele de Bismarck, ca pe urătorul principal al reformei sociale. Conte Mun, un Francez clerical, 'i-s'a alăturat. Congresul a hotărît să întrevină în Belgia pentru o reformă socială asemenea celei germane.

*

Contele Iuliu Festetics jun., care s'a palmuit zilele trecute cu un redactor dela țiarul „Fremdenblatt“ din Viena, a fost alaltăieri condamnat din partea judecătorei Alsergrund din Viena la o amendă de 150 fl. în bani eventual 3 zile arest. Contele n'a recurat, ci 'și-a plătit palma numai decăt cu 150 fl.

*

Alois Tamár, care a fost suspiciunat a fi ucidețorul lui Emeric Gazdag din Budapesta, a murit la 28 l. c. în spitalul de incușiți. El s'a jurat pe patul morții, că e nevinovat. Prin aceasta afacerea a devenit și mai incurată și misterioasă.

*

Noul agent al Bulgariei la București va fi dl Grecoff. Dl Grecoff, face parte din elementul conservator. A fost de mai multe ori

ministru, și s'a aflat asociat la politica guvernului bulgar dela sosirea principelui de Battenberg în Bulgaria.

*

Ars de păcură. Locuitorul George Circas, din comuna Pleșcoiu, județul Buzeu, (România) aflându-se ca lucrător la baia de păcură a d-lui Stefan Pliniceanu din comuna Păcelele, același județ, după terminarea lucrului, în ziua de 6 curent, pe la orele 3 p. m., a pus un vas pe foc spre a-și prepara hrana. Focul fiind prea mare, flacăra 'i-a atins cioarecii cari, fiind plini de păcură, au luat îndată foc, astfel, că cu tot ajutorul dat de tovarășii sei nu s'a putut stinge. Pacientul transportat în cura spitalului a încetat din viață în ziua de 8 Septemvrie curent.

Înscințare.

În conformitate cu conculus adunării generale a Asociațiunii transilvane, ținută în acest an la Alba-Iulia, cu începere dela 1-a Ianuarie 1887 organul Asociațiunii, „Transilvania“, se va expeda gratuit tuturor membrilor Asociațiunii, cari plătesc taxele regulat.

Ceea-ce se aduce la cunoscință pentru orientare.

Din ședința comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută la 4 Septemvrie 1886.

Iacob Bologa,
v.-preș.

Prelungire de concurs.*)

La concursul publicat din partea biroului „Despărțimîntului I al reuniunii învățătorilor români gr-or. din districtul al X-lea, Brașov“, (a se vedea Nr. 1 și 4 din „Scoala și familia“) a intrat numai o lucrare asupra acelei teme; decî subsemnatul birou al acestui despărțimînt se vede îndemnat a prelunge concursul până la 1 Ianuarie 1887 st. v.

Ear' premiul de 25 fl. oferit de dd-nii: Toma Bârsean, Irimie Popa, Ioan Găvrus și Victor Popea pentru elaborarea temei:

„Cum se fie crescerea, ce părinții au a o da copiilor lor, pentru-ca școala să-și poată ajunge mai cu înlesnire înaltul seu scop?“ se va da aceuia dintre concurenți, a cărui lucrare va fi judecată ca cea mai bună întrunind condițiunile următoare:

- Tema să fie lucrată în formă de cuvîntare.
- Stilul să fie cât se poate la înțelesul poporului.
- Fiecare temă să fie însoțită de un motto.
- Tema să fie scrisă de mână străină.
- Numele autorului va fi cuprins într'un plic sigilat, care va purta motto al temei.
- Lucrările nepremiate se vor retrimite la cererea autorilor lor, necerîndu-le dînsii, plicul se va arde, și elaborețele lor se vor păstra în archiva bibliotecii reuniunii.
- Dreptul de proprietate asupra temei premiate rămîne al autorului ei, carele, pentru divulgarea ei în poporul nostru, este rugat a o și publica după aceea în broșuri.
- Refecanții au a-și trimite lucrările lor până la termenul sus amintit la președintele despărțimîntului: Ioan Dorca în Satulung (Hosszulung).

Satulung, 15 Septemvrie 1886.

Ioan Dorca,
președinte.

Ioan Dariu,
secretar.

*) Celelalte țiare române încă sînt rugate a reproduce prelungirea acestui concurs.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Sofia, 1 Octomvrie n. Kaulbars a avut o întrevorbire cu Stambuloff și vre-o câțiva miniștri. Kaulbars a asigurat, că Rusia voiesce să susțină intactă constituția Bulgariei. Se crede, că guvernul bulgar se va învoi la amînarea alegerilor. Condițiunea punerii pe picior liber a ofițerilor însă mereu întimpină mari greutate.

Petersburg, 1 Octomvrie n. Foi oficiale 'i-se împărțășesc din Adrianopol, că atât acolo, cât și în Mustafa-pașa s'ar întempla concentrări de trupe turcesci.

Berlin, 1 Octomvrie n. Secretarul tesauriatului imperial Burchard a demisionat.

Tarbes, (Francia), 1 Octomvrie n. Jurnalul de aici publică manifestul către poporul spaniol al ducelui de Sevilla, care nu demult a refugiat de pe Baleare. În acel manifest ducele declară, că el deja dela nascere are inimă de republican, și numai de dragul lui Alfons al XII a servit cu loialitate monarchiei. Cu moartea lui Alfons însă toate au trecut și declară, că va contribui la proclamarea republicei, a singurului regim, ce e în stare să asigureze integritatea Spaniei.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Economie.

Recoltele lumii. În toți anii se publică la Paris o dare de seamă asupra recoltelor lumii, din care extragem următoarele date de un interes general pentru aprovizionarea Europei.

În privința Franței darea de seamă a anului curent posedă raporturile a 88 departamente despre recolta grâului. În 30 departamente recolta a fost foarte bună, în 23 departamente destul de bună, în 24 de mijloc și în 11 departamente a fost proastă; de aci rezultă, că producțiunea anului 1886 este inferioară celei din anul trecut. În privința orđului există raporturile a 72 departamente, după care se constată asemenea o inferioritate în comparațiune cu recolta anului trecut. Recolta secărei e ceva mai bună și ceea a ovėsului cam egală cu ceea a anului trecut.

Ținându-se în seamă aprovizionările vechi se poate calcula, că pentru acoperirea trebuințelor va trebui a se importa un miliard opt sute milioane chilogramme grâu și dela 150 până la 200 milioane chilogramme orđ.

În Rusia grâu a produs un excedent de patru milioane cetverți, secara unul de două și jumătate milioane cetverți și orđul un excedent de un milion și jumătate cetverți. Acest excedent e mai mic decât al anului trecut. Exportul cerealelor din Rusia va fi prin urmare mult mai mic decât în anul trecut.

În America calculându-se după raporturile din urmă de acolo, recolta grâului va fi de 470 milioane busheli și excedentul de 90 milioane busheli.

În Italia recolta grâului este de 51 milioane hectolitri, prin urmare ea nu va ave nevoie să importe grâu.

Recolta Germaniei e astfel, că trebuința de import se poate calcula aproximativ dela 300 până la 500 milioane chilogramme, importul dar' va fi mai mic decât în anul precedent.

În Elveția recolta a fost mai inferioară decât produsul anului trecut, astfel că va trebui să importe mai multe cereale decât a importat în 1885.

Belgia, Olanda și Spania vor fi silite a importa și ele mai mult decât în anul precedent.

India are la dispozițiune pentru export preste un milion de tone grâu.

Trebuința de import a Angliei se evaluează la 25 milioane centneri grâu.

Capacitatea de export al Austro-Ungariei se poate calcula la două milioane hectolitri grâu, patru milioane hectolitri orđ și un milion hectolitri ovės.

În contradicțiune cu aceste indicațiuni în privința Austro-Ungariei, comisiunea tîrgului de cereale dela Viena evaluează capacitatea exportului a monarhiei la 250 până la 300 milioane chilogramme orđ, 50 milioane chilogramme ovės; ear' grâu și secara nu produsă nici un excedent preste trebuința populațiunii.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiunile efectuate în 15 și 16 Septembrie 1886.

Venditori	Cumpărători	felul	hectol.	greut. libre	prețul lei în aur
Sasu	G. Mendl	Porumb	1800 58 1/2	6.70	
Agalidi	Feitler	"	1000 61	7.—	
Marghiloman	"	"	1400 59	6.75	
Th. Dimitriad	"	"	800 57	6.30	
Suca	"	"	1900 61 1/2	7.20	
Politi	Emberico	"	3500 60 1/2	7.10	
Th. Dimitriad	Soc. Com. Rom.	"roșu	1300 62 1/2	7.62 1/2	
Sasu	G. Mendl	"	1300 63	7.85	
Frischman	Dreifus	Cinqu.	1600 61 1/2	7.30	
"	L. Mendl	Grâu	1300 59 3/4	10.30	
Vamvuri	Zvetovici	"	2700 60 1/2	10.90	
Bloch	Verona	"	2300 61	12.50	
Vasmagidi	Zvetovici	"	1450 59	10.10	
Dreifus	Carnavali	"	2000 61 1/2	12.75	
Davis	"	"	1700 59 1/2	11.50	
Panaiteescu	Fancioti	"	3000 60 1/2	11.25	
Matei	G. Mendl	"	3500 59 1/2	10.75	
Dreifus	"	"	800 58 1/2	10.30	
Emberico	Nicolopolo	"	4060 58 1/2	9.50	
Perlea	Feitler	Secară	1100 55 1/2	6.77 1/2	
Frischman	"	"	3200 54 1/2	6.47 1/2	
Sasu	G. Mendl	"	1300 55 1/2	6.47 1/2	
"	Pauli	Orđ	800 46 1/2	4.65	
Tetene	Dreifus	"	2750 44 1/2	4.50	
Cotti	"	"	1200 45 1/2	4.40	
Mari	"	"	1500 44 1/2	4.25	
Perlea	G. Mendl	Ovės	1400 40 K.	9.—	
Vrioni	Manari	Fasole	700 40 K.	12.12 1/2	
Tetene	"	"	1800 40 K.	12.—	
Lombardo	Fancioti	"	900 40 K.	12.15	

Bursa de București.

Cota oficială dela 29 Septembrie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	96.—	vend.	97.—
Rur. conv. (6%)	"	87 7/8	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	270.—	"	272.—
Banca națională a României	"	1020 —	"	1030 —
Impr. oraș. București	"	33.—	"	34.—
Act. de asig. Naționala	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	100 —	"	101.—
Schimb 3 luni	"	25.138 1/4	"	—
Societ. const.	"	164.—	"	—
Aur	"	14 1/2	"	14.85

Bursa de Budapesta

din 30 Septembrie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	105.30
" " hârtie " 4%	93.10
Imprumutul căilor ferate ung.	151.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.—
Benuri rurale ung.	104.75
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bânățene-timșene	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	120.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.75
Renta de hârtie austriacă	83.75
" " argint austriacă	84.60
" " aur austriacă	117.—
Losurile austr. din 1860	140.—
Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
" " de credit ung.	286.25
" " " " austr.	276.60
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.50
Galbeni împărătești	5.94
Napoleon-d'ori.	9.94
Mărci 100 imp. germane	61.50
Londra 10 Livres sterlingi	125.55

Bursa de Viena

din 30 Septembrie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	105.10
" " hârtie " 4%	92.90
Imprumutul căilor ferate ung.	151.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	99.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.—
Benuri rurale ung.	105.—
" " cu cl. de sortare	105.—
" " bânățene-timșene	104.80
" " cu cl. de sortare	104.80
" " transilvane	104.75
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	120.75
Imprumut cu premiu ung.	124.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	83.80
Renta de hârtie austriacă	84.70
" " argint austriacă	116.60
Losuri austr. din 1860	140.30
Acțiunile băncii austro-ungare	861.—
" " de credit ung.	286.25
" " " " austr.	277.—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.95
Napoleon-d'ori.	9.94
Mărci 100 imp. germane	61.52 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	125.45

Cursul pieței din Sibiu

din 1 Octomvrie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.50	vend.	8.55
Lire turcești	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusești	"	1.20	"	1.21

Curs de moșit.

Direcțiunea clinice și a institutului de moșit r. ung. pentru moașe prin aceasta aduce la cunoștiință **deschiderea cursului pentru moașe.**

Instrucțiunea e gratuită, **se începe la 12 Octomvrie 1886** și se termină la 24 Februarie 1887 n.

Primirea elevelor se efectuează **dela 1 până la 15 Octomvrie 1886 n.**, prelângit atestat de botez și de moralitate, la direcțiune, strada Poplăcii Nr. 27.

Direcțiunea.

Spre a face calificarea de moașe posibilă și persoanelor mai sărace ale populațiunii rurale, **Dr. C Kreutzer** va da pentru opt eleve cartir liber pe durata cursului. Deslușiri se pot da todeauna din partea direcțiunii. [334] 4—4

Cea mai bună [183] 22

Hârtia de țigarete

e veretabilul

LE HOUBLON

fabricat francez

de CAWLEY & HENRY, în PARIS

A se feri de imitațiune.

Această hârtie se recomandă cu căldură din partea domnilor Dr. I. I. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru că au constat că nu are în compozițiune nici o materie stricțioasă.

17, rue Béranger, à PARIS

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porcane		Tren de porcane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porcane	Tren de porcane		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de porcane	Copsa mică		2.02	3.55		
Viena	11.10	7.40			București		4.70	7.30		Viena	11.10	12.10		Teiuș		11.24	2.40		Șeica mare		2.29	4.22		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal		9.32	1.14		Budapesta	8.20	9.05		Alba-Iulia		12.19	3.59		Loamneș		3.04	4.57		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș		9.56	1.45		Szolnok	11.20	12.41		Vințul de jos		12.30	4.22		Ocna		3.30	5.23		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov	{	10.29	2.32		Arad	4.10	5.45		Șibot		1.01	4.51		Sibiu		3.50	5.43		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28	Feldioara	{	4.16	7.47		Glogovaț	7.04	4.30	6.—	Orăștia		1.32	5.18		Sibiu—Copsa mică					
Vărad-Velenceze		7.03	9.14	1.52	Apatia		5.02	8.24		Györök	7.22	4.43	6.13	Simeria (Piski)		2.31	6.15		Sibiu		9.31	10.50		
Fugyi-Vásárhely			9.24	2.—	Agostonfalva		5.43	8.51		Pauliș	7.58	5.07	6.38	Deva		2.52	6.35		Ocna		9.55	11.14		
Mező-Telegd		7.33	10.19	2.34	Homorod		6.15	9.14		Radna-Lipova	8.17	5.19	6.51	Braniștea		3.23	7.02		Loamneș		10.20	11.39		
Rév		8.54	11.88	3.18	Hașfalău		7.06	9.51		Conop		5.41	7.10	Ilia		3.55	7.28		Șeica mare		10.48	12.07		
Bratca			12.18	3.41	Sighișoara		8.52	11.03		Soborșin		6.09	7.37	Gurasada		4.08	7.40		Copsa mică		11.11	12.30		
Bucia			12.54	4.01	Elisabetopol		9.31	11.26		Zam		6.28	7.55	Zam		4.44	8.11		Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.					
Ciucia		8.58	1.57	4.26	Mediaș		10.16	12.—		Soborșin		7.25	8.42	Soborșin		5.30	8.46		Cucerdea		3.32	10.20		
Huedin		9.28	3.11	5.08	Copsa mică	{	11.19	12.44		Gurasada		8.01	9.12	Bérvava		6.27	9.33		Cheta		4.02	10.50		
Stana			3.40	5.27	Micăsasa		11.31	12.49		Ilia		8.34	9.41	Conop		6.47	9.53		Ludoș		4.23	1.11		
Aghiriș			4.15	5.50	Blaj		11.52	1.05		Braniștea		8.55	9.58	Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.58	M-Bogat		4.33	1.20		
Ghirbău			4.36	6.02	Crăciunel		12.31	1.34		Deva		9.19	10.17	Pauliș	9.26	7.43	10.42	6.18	Kerelô-Sz.-Pál		5.10	11.57		
Nădășel			4.58	6.24	Teiuș		12.48	1.46		Simeria (Piski)		9.51	10.42	Györök	9.46	7.59	10.58	6.38	Cipeu-Iernut		5.25	12.12		
Cluj	{	10.28	5.26	6.43	Aiud		1.51	2.19		Orăștia		10.35	11.07	Glogovaț	10.21	8.28	11.35	7.13	Nireșteu		5.48	12.36		
Apahida	11.—			7.08	Vințul de sus		2.18	2.39		Șibot		11.11	11.37	Arad	{	8.42	11.39	7.30	Oșorheiu	{	6.07	12.55		
Ghiriș	11.19			7.36	Uioara		2.48	3.01		Vințul de jos		11.43	12.—	Szolnok		9.17	12.31		Reghinul-săs.	{	6.41	1.20		
Cucerdea	12.33			9.16	Apahida		2.56	3.08		Alba-Iulia		12.18	12.29	Budapesta		2.32	5.12		Regh.-săs.—Oșorheiu—Cucerdea					
Uioara	1.06			10.—	Ciucia		3.14	3.22		Teiuș		12.36	12.46	Viena		6.—	8.20		Reghinul-săs.		4.45			
Vințul de sus	1.13			10.09	Cluj	{	5.56	5.30		Simeria (Piski)—Petroșeni		1.29	1.41			3.—	6.05		Copsa mică		6.34			
Aiud	1.41			10.48	Nădășel		6.31	6.21	8.—	Simeria		11.21	2.42	Petroșeni		6.10	10.07		Oșorheiu	{	6.56	12.15		
Teiuș	2.10			11.34	Ghirbău		6.52	6.21	8.36	Streiu		11.58	3.25	Banița		6.53	10.48		Nireșteu		7.16	12.35		
Crăciunel	2.35			12.12	Aghiriș		7.08		9.02	Hașeg		12.46	4.16	Crivadia		7.37	11.25		Kerelô-Sz.-Pál		7.40	12.58		
Blaj	2.48			12.30	Stana		7.23		9.32	Pui		1.37	5.11	Pui		8.20	12.05		M-Bogat		8.03	1.19		
Micăsasa	3.20			12.52	Huedin		7.50		10.11	Crivadia		2.24	5.58	Hașeg		9.01	12.42		Cipeu-Iernut		8.37	1.49		
Copsa mică	3.41			1.52	Ciucia		8.12	7.14	10.51	Banița		3.05	6.40	Streiu		9.52	1.22		Ludoș		8.51	2.02		
Mediaș	4.—			2.18	Bucia		8.52	7.43	10.51	Petroșeni		3.37	7.12	Simeria		10.31	1.53		Cheta		9.08	2.18		
Elisabetopol	4.35			3.03	Bratca		9.10		12.16	Arad—Timișoară				Timișoară—Arad					Cucerdea		9.40	2.46		
Sighișoara	5.10			3.59	Rév		9.29		12.50	Arad		6.05	5.48	Timișoară		6.25	5.—		Simeria (Piski)—Uniedoară					
Hașfalău	5.37			4.28	Mező-Telegd		9.41	8.22	1.21	Aradul nou		6.33	6.19	Mercizfalva		7.19	6.02		Simeria (Piski)			2.18		
Homorod	7.02			6.16	Fugyi Vásárhely		10.24	8.48	2.02	Németh-Ságh		6.58	6.44	Orczifalva		7.46	6.32		Cerna			2.39		
Ágostonfalva	7.43			6.44	Vărad-Velenceze		10.43		3.06	Vinga		7.29	7.16	Vinga		8.15	7.02		Uniedoară			3.08		
Apatia	8.11			7.46	Oradea-mare	{	11.—	9.13	3.38	Orczifalva		7.55	7.47	Németh-Ságh		8.36	7.23		Simeria (Piski)—Uniedoară					
Feldioara	8.41			8.25	P. Ladány		11.15	9.18	3.54	Mercizfalva		8.14	8.08	Aradul nou		9.11	8.01		Uniedoară—Simeria (Piski)					
Brașov	{	9.21		9.15	Szolnok		3.29	12.20	4.05	Timișoară		9.08	9.02	Arad		9.27	8.17		Simeria (Piski)					
Timiș	1.55	5.45			Budapesta		3.29	12.20	5.17	Ghiriș—Turda				Turda—Ghiriș					Uniedoară			5.10		
Predeal	2.53	6.22			Viena		6.88	2.15	5.25	Ghiriș		9.26	4.19	Turda		8.29	3.10		Cerna			5.36		
București	3.28	6.47					3.—	8.—	10.—	Turda		9.47	4.40	Ghiriș		8.50	3.40		Simeria (Piski)			5.56		
	9.35	11.45																						

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.